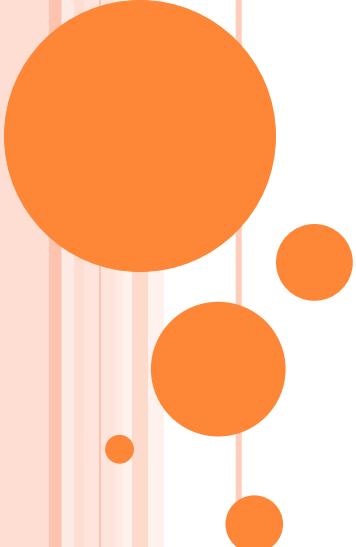

ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE AMERYKI

Materiał realizuję na 2 godzinach lekcyjnych.
Potrzebujecie podręcznika i dwóch
wydrukowanych map – jak zwykle ☺ znowu ta
geografia ..... ☺ zapomniałam dodać, iż potrzebne
są jeszcze dobre chęci !! Głowa do góry –
zaczynamy...

WPROWADZENIE

- proszę otworzyć podręcznik str. 100-101;
- proszę wydrukować dwie mapy konturowe: Ameryka Północna, Ameryka Południowa (Drogi Uczniu ! jeśli nie posiadasz drukarki – pamiętaj zawsze możesz mapy przerysować na kartkę (to nic trudnego ☺) – masz je przecież w podręczniku !
- prezentacja jest przygotowana w taki sposób, aby stanowiła dobrą notatkę pod kartkówki ☺ w przyszłości – mam nadzieję, że niedalekiej napiszesz z tego materiału dwie osobne kartkówki pierwsza dotyczy wiadomości z Ameryki Północnej, druga to Ameryka Południowa plus strefy klimatyczne Ameryk;
- Drogi Uczniu zagospodaruj sobie jedną lekcję na Amerykę Północną, drugą na Amerykę Południową – wtedy będzie łatwiej...

○ ZACZYNAMY !

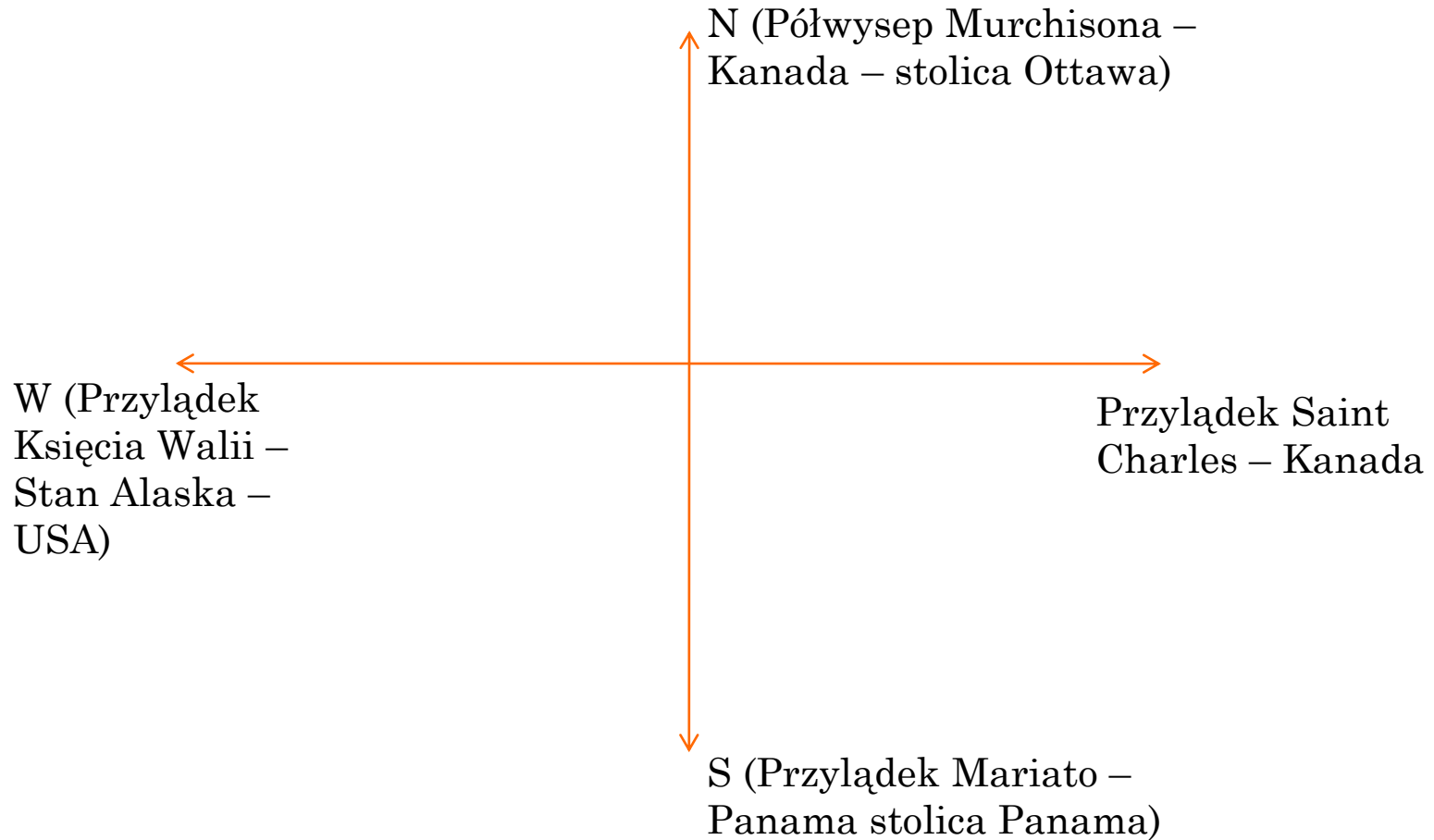

AMERYKA PÓŁNOCNA

- przez dłuższy moment będziemy w podręczniku na str. 100-101;
- Uwaga: Ameryka Północna to trzeci co do wielkości kontynent Świata (znasz już dobrze Azję i Afrykę). Jej powierzchnia wynosi 24,2 mln km². Do Ameryki Północnej należy Ameryka Środkowa (to ta część w okolicach Morza Karaibskiego – patrz kierunek południowy na mapie !); także podana przeze mnie powierzchnia dotyczy części północnej i środkowej;
- liczba ludności Ameryki Północnej wynosi około 579 mln;
- największym państwem są Stany Zjednoczone (stolica: Waszyngton), najmniejszym uwaga: Saint Kitts i Nevis (mapa polityczna str. 100 – to maleńkie państwo znajdziesz pod zwrotnikiem Raka – opisane po prawej stronie ☺)
- teraz uwaga ! tradycyjnie rysujesz w zeszycie dwie strzałki, ponieważ zajmiemy się punktami skrajnymi – nie zapomnij o kierunkach świata !

PUNKTY SKRAJNE AMERYKI PÓŁNOCNEJ

UKSZTAŁTOWANIE POWIERZCHNI AMERYKI PÓŁNOCNEJ

- najwyższym położonym punktem jest szczyt Denali (Mc Kinley) 6190 m n.p.m.; znajduje się na Alasce !
- najniższym na kontynencie położona jest Dolina Śmierci -86m;
- zachęcam do obejrzenia filmu
<https://www.youtube.com/watch?v=9m-yw3MWixo>

16,7 % KONTYNENTU STANOWIĄ WYSPY

- najważniejsze: Grenlandia (największa na świecie – geograficznie leży w Ameryce Północnej natomiast politycznie należy do Danii 😊)
- Ziemia Baffina – leży w Kanadzie;
- Kuba (stolica Hawana)
<https://www.youtube.com/watch?v=JBb2vWC2f7M>
- wyspy podobnie jak wcześniejsze obiekty również zaznaczamy na konturówce 😊

- **ważniejsze półwyspy:**

- Labrador (Kanada);
- Jukatan (Meksyk, Gwatemala, Belize);
- Kalifornijski (Meksyk);
- Floryda (USA)

- **ważniejsze łańcuchy górskie:**

- Kardyliery;
- Góry Skaliste;
- Appalachy
- Proszę zauważyć, iż wszystkie łańcuchy będziecie opisywać południkowo, czyli po długości geograficznej – później wytłumaczę dlaczego ?

ZAZNACZAMY ☺

TERAZ NIZINY ☺

- Nizina Zatokowa, Nizina Atlantycka, Niziny Wewnętrzne (znowu na mapkę !)

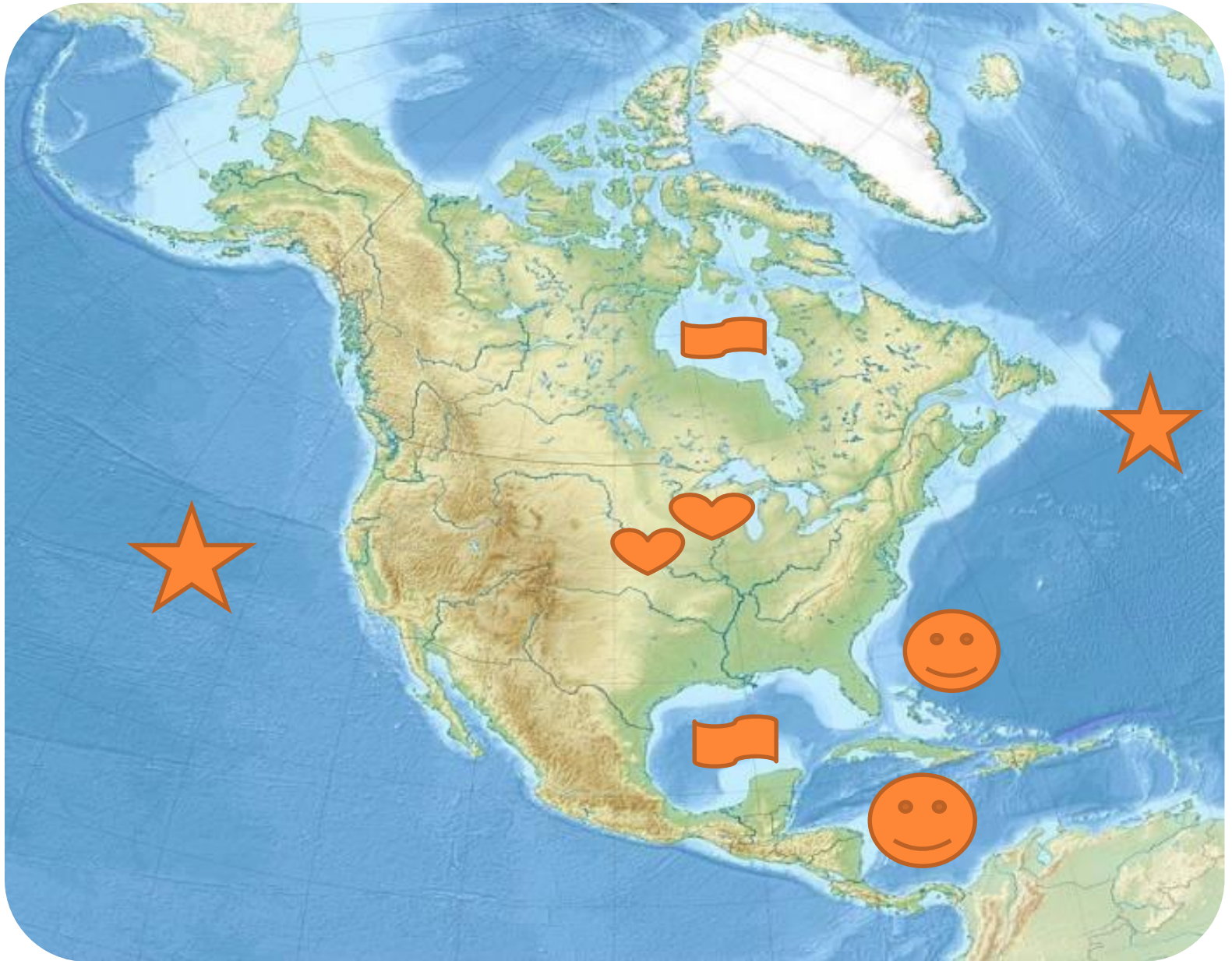

WODY POWIERZCHNIOWE AMERYKI PÓŁNOCNEJ

- najdłuższą rzeką na kontynencie i czwartą co do długości na świecie (mówiłam kiedyś o Amazonce, Nil znacie, Jangcy również ☺) jest: Missisipi z Missouri – razem to prawie 6275 km długości – rzeki wpadają do Zatoki Meksykańskiej;
- oceany: Atlantycki, Spokojny;
- morza: Karaibskie, Sargassowe;
- zatoki: Meksykańska, Hudsona
- zaznaczamy .....☺ - proszę nie zasypiamy ...wrr...

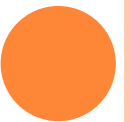
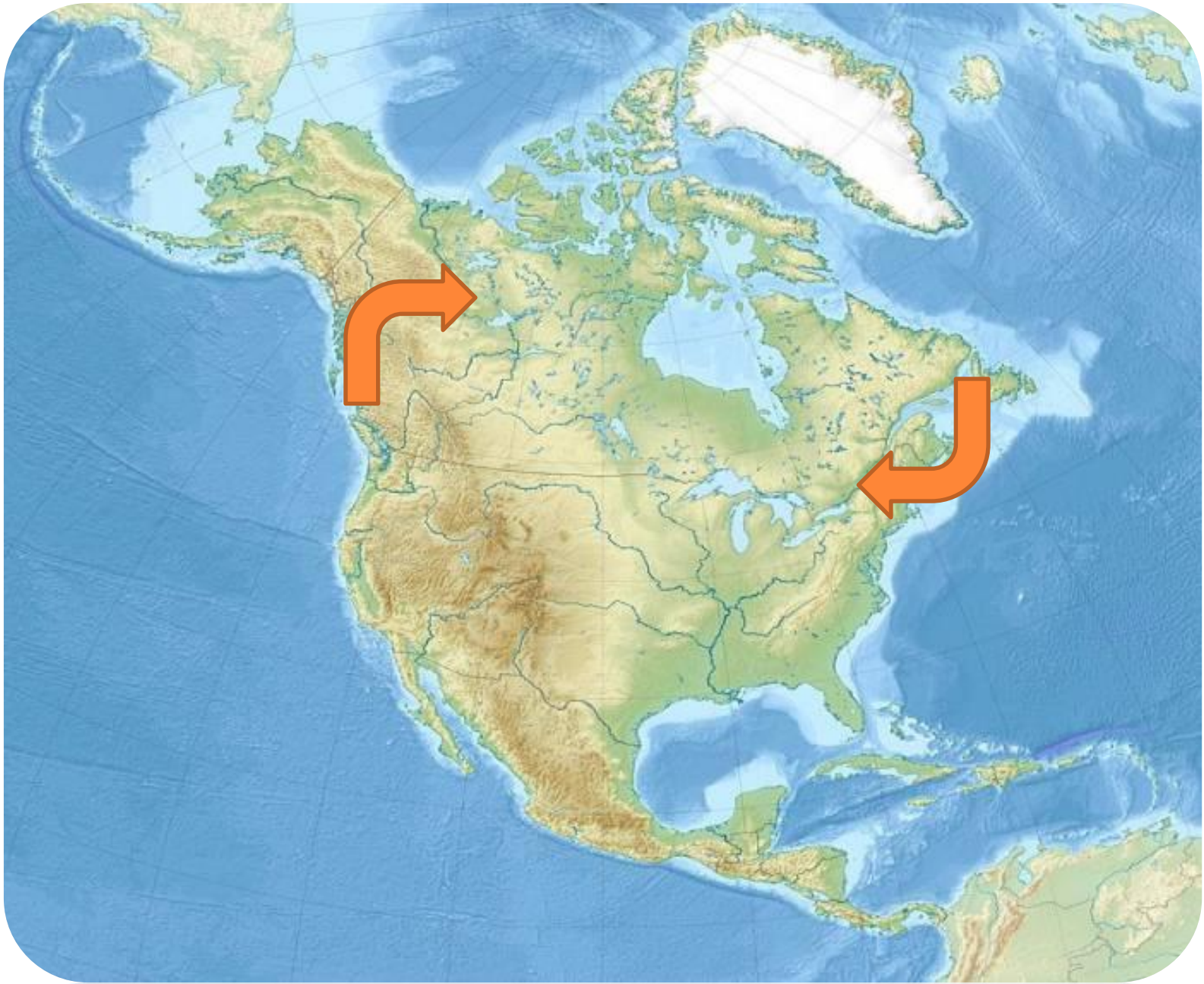

STRASZNE JEZIORA ☺ (JEST ICH DUŻO - NIESTETY ☹)

- najpierw zaczynamy od Kanady – myślę, że już zapamiętaliście gdzie się znajduje !
- na mapie zaznaczymy dwa kanadyjskie jeziora: Jezioro Niewolnicze, Jezioro Niedźwiedzie ☺;
- następnie patrzymy uważa: USA, na lewo od Appalachów – musimy zaznaczyć aż 5 jezior:
- Górne;
- Michigan;
- Huron;
- Ontario;
- Erie

- na samym dole mapki tuż przy Przylądku Mariato znajdziecie Kanał Panamski – to jedna z najważniejszych dróg handlowych na świecie. W rzeczywistości znacznie skróciła drogę morską z San Francisco do Nowego Yorku –
- <https://www.youtube.com/watch?v=DsER8t8mB18>
- jeśli dobrze popatrzący wpisując jeziora po stronie USA to na granicy Kanady i USA znajdziecie wodospad Niagara
- <https://www.youtube.com/watch?v=3uaZ1PCJE5w>
- teraz trochę zmieniam porę roku ale często ten film w grudniu wykorzystuję podczas lekcji
- <https://www.youtube.com/watch?v=fM7xedaOLTc>

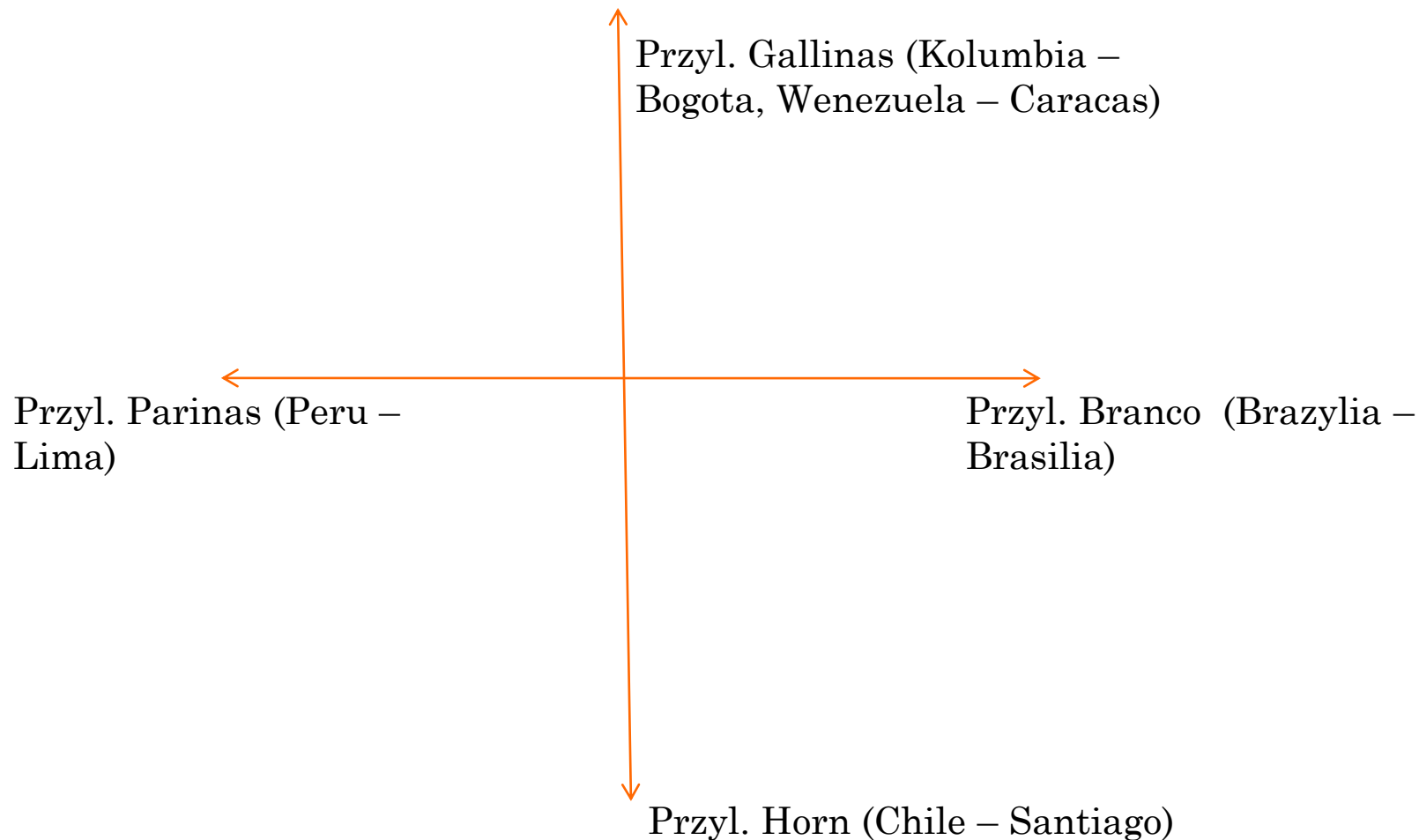

AMERYKA POŁUDNIOWA

- podręcznik str. 102-103;
- przed nami jeszcze tylko Ameryka Południowa ☺
- powierzchnia 17,8 km² – czwarty co do wielkości kontynent na świecie;
- ludność około 422 mln;
- największym państwem jest Brazylia (stolica Brasilia), najmniejszym Surinam – patrz mapka polityczna u góry po prawej stronie !
- ważna informacja – uczymy się dokładnie tego, co podaję, czyli tylko tych stolic i nazw państw, które występują w prezentacji ☺

PUNKTY SKRAJNE AMERYKI POŁUDNIOWEJ

G.061.12 Ameryka Południowa – mapa do pracy

topic

UKSZTAŁTOWANIE POWIERZCHNI

- najwyżej położony punkt Aconcagua (w Andach 6962 m n.p.m.);
- nie będę wymagać najniżej położonego punktu – dlatego nie podaję !
- zdecydowanie przewaga terenów nizinnych:
- Nizina Amazonki;
- Nizina Orinoko;
- Nizina La Platy
- wyżyny – zwracam uwagę tylko na te najważniejsze: Brazylijska, Gujańska, Patagońska – bierzemy do łapki mapkę ☺

- łańcuch górski – zdecydowanie Andy;
- największa wyspa – Ziemia Ognista (znajduje się na dole mapki, nad Przylądkiem Horn);
- Pustynia Atakama – najsuchsze miejsce na Ziemi
- zachęcam do obejrzenia:
<https://www.youtube.com/watch?v=YbimZiGAJOk>
- na str. 107 – klimatogram drugi od góry – to stacja właśnie na Atakamie – zobaczcie ile deszczu... a właściwie jego brak !
- postarajcie się zaznaczyć Atakamę na mapie – uwaga str. 103 – jest wpisana po długości, zaraz pod zwrotnikiem Koziorożca !
- zaznaczamy ....

G.061.12 Ameryka Południowa – mapa do pracy

WODY POWIERZCHNIOWE AMERYKI POŁUDNIOWEJ

- najdłuższa rzeka na świecie – Amazonka 7040 km;
- oceany: Spokojny, Atlantycki;
- ważniejsze jeziora: Titicaca (największe wysokogórskie jezioro na Ziemi, najwyżej położone żeglowne jezioro świata – patrz podręcznik str. 109);
- Jezioro Maracaibo (Wenezuela);
- jeśli chodzi o Amazonkę – będzie cała jedna lekcja, dlatego też się tutaj nie rozpisuję...
- polecam film o jeziorze Titicaca
- <https://www.youtube.com/watch?v=JzdmgVAog7Y>
- zaznaczamy ostatnie obiekty...

STREFY KLIMATYCZNE AMERYK

- Ameryka leży w zasięgu wszystkich stref klimatycznych (podobnie jak Azja – którą znacie z lekcji);
- wymienimy je sobie: strefa klimatów okołobiegunowych, strefa klimatów umiarkowanych, strefa klimatów podzwrotnikowych, strefa klimatów zwrotnikowych oraz strefa klimatów równikowych;
- nie mylimy tundry i tajgi – tundra (strefa klimatów okołobiegunowych, tajga to strefa klimatów umiarkowanych w odmianie chłodnej – to LASY IGLASTE !!);
- **Uwaga nowość – w klimacie umiarkowanym ciepłym roślinność stepowa w Ameryce Północnej to preria natomiast w Ameryce Południowej to pampa !!!**
- jeśli chodzi o klimatogramy jesteście już specjalistami – dla przypomnienia są w podręczniku na str. 107 ☺
- ostatnia informacja i już naprawdę kończę ....☺

- południkowy układ form górskich – przypominam, iż wszystkie góry zaznaczaliśmy południkowo – czyli po długości geograficznej ma duży wpływ na swobodne przemieszczanie się mas powietrza z północy na południe kraju. Chłodne powietrze polarne dociera niekiedy aż do wybrzeży Zatoki Meksykańskiej – macie ją na mapce ☺
- ważnym czynnikiem kształtującym klimat są także prądy morskie – na ich temat mówiłam dość sporo przy Afryce. Przypominam, iż wyróżniamy prądy ciepłe (przynoszą opady) i zimne (przynoszą suszę). Nietrudno się chyba domyślić, iż na powstanie Pustyni Atakama znaczący wpływ odegrał prąd zimny – tak jest ! i nawet napiszę, jak się nazywa – ZIMNY PRĄD PERUWIAŃSKI.

○ POZDRAWIAM I ŻYCZĘ DUŻO ZDROWIA

